

RAAP-NOTITIE 2181

Plangebied Makkum 1-3

Gemeente Midden-Drenthe

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: Aveco de Bondt

Titel: Plangebied Makkum 1-3, gemeente Midden-Drenthe; archeologisch vooronderzoek:
een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: mei 2007

Auteur: drs. J.B. Hielkema

Projectcode: MDMAK

Bestandsnaam: NO2181-MDMAK.doc

Projectleider: drs. J.B. Hielkema

Projectmedewerker: drs. T.A. van den Bergh

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer/CIS-code: 22381

Autorisatie: drs. T.J. ten Anscher

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

telefoon: 020-463 4848

Zeeburgerdijk 54

telefax: 020-463 4949

1094 AE Amsterdam

E-mail: raap@raap.nl

Postbus 1347

1000 BH Amsterdam

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2007

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: Aveco de Bondt
- *aanleiding onderzoek*: bedrijfsuitbreiding
- *datum uitvoering veldwerk*: 3 mei 2007

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied ligt ten zuidoosten van Beilen, ten oosten van de weg Makkum en ten zuiden van de weg Lieving.
- *toponiem*: Makkum 1-3
- *plaats*: Beilen
- *gemeente*: Midden-Drenthe
- *provincie*: Drenthe
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 17B
- *plangebied in gebruik als*: grasland
- *oppervlakte plan-/onderzoeksgebied*: 0,04 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 231.982/540.896

Onderzoeksvragen

Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven of een begeleiding zinvol is?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen die gelden in de archeologische beroepsgroep c.q. de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.1 (KNA). RAAP Archeologisch Adviesbureau en de door RAAP toegepaste procedures zijn goedgekeurd door het College voor de Archeologische Kwaliteit (CvAK), die valt onder de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; <http://www.sikb.nl>). In het kader van het Interimbeleid werkt RAAP onder de opgravingsvergunning van de Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische verwachting*: volgens de IKAW (<http://www.archis.nl>) geldt voor het gebied een hoge archeologische trefkans.
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:

- in plangebied: geen
- in de directe nabijheid (< 300 m): geen

Historische gegevens

Volgens een kaart uit 1811-1813 (Versfelt & Schroor 2001) ligt het plangebied op de es tussen Lieveinge en Makkum. De weg van Beilen naar Wijster loopt van noord naar zuid midden over de es (ten westen van het plangebied). Ook op jongere kaarten – de kadastrale kaart uit ca. 1832 (<http://www.dewoonomgeving.nl>) en een kaart uit 1851-1855 (Wolters-Noordhoff Atlasproducties 1990) – ligt het plangebied op de (Lievinger) es. Op deze kaarten staat nabij de noordzijde van het plangebied bebouwing aangegeven.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: hoge zwarte enkeerdgronden met leemarm en zwak lemig fijn zand (Stiboka, 1978: code zEZ21)
- *geomorfologie volgens geomorfologische kaart*: dekzandrug met oud landbouwdek (<http://www.meetnetlandschap.nl>).

3 Veldonderzoek

Oppervlaktekartering: methode

De oppervlaktekartering is daar uitgevoerd waar het plangebied tijdens het veldwerk een goede vondstzichtbaarheid had: in molshopen.

Oppervlaktekartering: resultaten

Er zijn geen oppervlaktevondsten aangetroffen.

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: in 2 raaien met een onderlinge afstand van 10 m. De afstand tussen de boringen is 5 m. Tussen de raaien in is nog een extra boring gezet.
- *gebruikt boormateriaal*: guts 3 cm
- *totaal aantal boringen*: 7
- *minimaal geboorde diepte*: 0,5 m
- *maximaal geboorde diepte*: 0,7 m
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989).
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: meetlinten

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de bodemopbouw is van boven naar beneden beschreven. Onder de bouwvoor (donkerbruingrijs, zwak siltig, matig fijn, matig humeus zand) met een dikte van circa 0,2 m, ligt een dun (ca. 0,3 m) esdek (bruingrijs, zwak siltig, matig fijn, licht humeus zand) op dekzand: (donker)geel zwak siltig, matig fijn zand.

In het dekzand is geen podzolering geconstateerd. Als in het plangebied een podzolbodem aanwezig is geweest, dan is deze geheel opgenomen in het esdek. In boring 1 is het esdek niet waargenomen. Vanwege de droge bodemgesteldheid ten tijde van de uitvoering van het onderzoek kon in deze boring het onderscheid tussen de bouwvoor en het esdek niet gemaakt worden.

- *Archeologische indicatoren in boringen*: er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen in de boringen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Het plangebied ligt op de Lieveerse es. De bodemopbouw in het plangebied bestaat uit een bouwvoor op een esdek op dekzand. In het dekzand is geen podzolering geconstateerd. Indien een podzol aanwezig is geweest, dan is deze geheel in het esdek opgenomen. De bodem binnen het plangebied is dus niet meer intact. In de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Het onderzoek heeft geen aanwijzingen opgeleverd voor een vindplaats ter plaatse.

Aanbevelingen

Aangezien de bodemopbouw binnen het plangebied niet meer intact is, wordt geen verder vervolgonderzoek aanbevolen. Indien tijdens de voorgenomen werkzaamheden archeologische waarden (vondsten of grondsporen) worden aangetroffen, dient direct het bevoegd gezag op de hoogte te worden gesteld.

- *contactpersoon overheid*: dr. W.A.B. van der Sanden, tel. 0592-305932.
- *contactpersoon RAAP*: drs. J.B. Hielkema, tel. 0512-589140.

Literatuur

- Nederlands Normalisatie-instituut**, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Stiboka**, 1980. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 17 West (Emmen)*. Stichting voor bodemkartering, Wageningen.
- Versfelt, H.J. & M. Schroor**, 2001: *De Franse kaarten van Drenthe en de noordelijke kust, 1811-1813*. Heveskes Uitgevers, Groningen.
- Wolters-Noordhoff Atlasproducties**, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland, schaal 1:50.000; Deel 2: Noord-Nederland 1851-1855*. Wolters-Noordhoff bv, Groningen.

Overzicht van figuren en tabellen

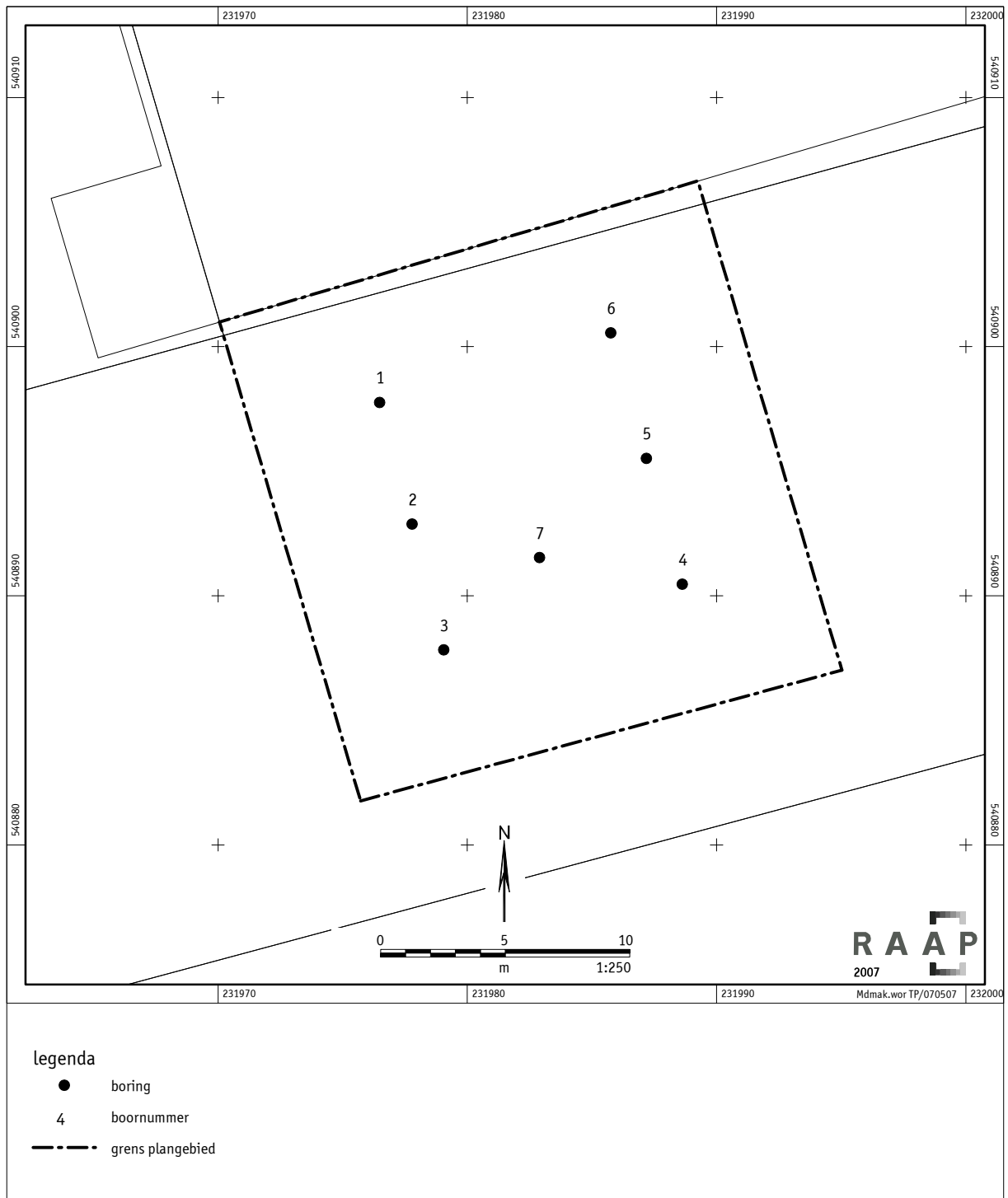
Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Periode	Datering			
Nieuwe tijd	1500	-	heden	
Late Middeleeuwen	1050	-	1500	na Chr.
Vroege Middeleeuwen	450	-	1050	na Chr.
Romeinse tijd	12 voor	-	450	na Chr.
IJzertijd	800	-	12	voor Chr.
Bronstijd	2000	-	800	voor Chr.
Neolithicum (nieuwe steentijd)	5300	-	2000	voor Chr.
Mesolithicum (midden steentijd)	8800	-	4900	voor Chr.
Paleolithicum (oude steentijd)	300.000	-	8800	voor Chr.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

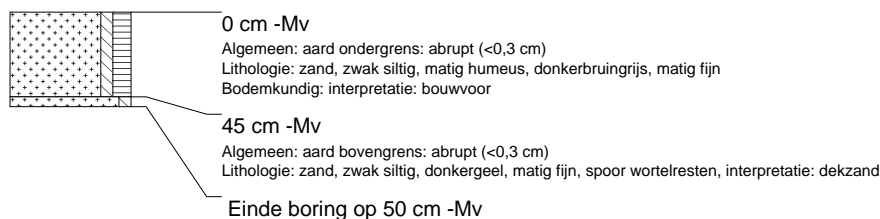

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

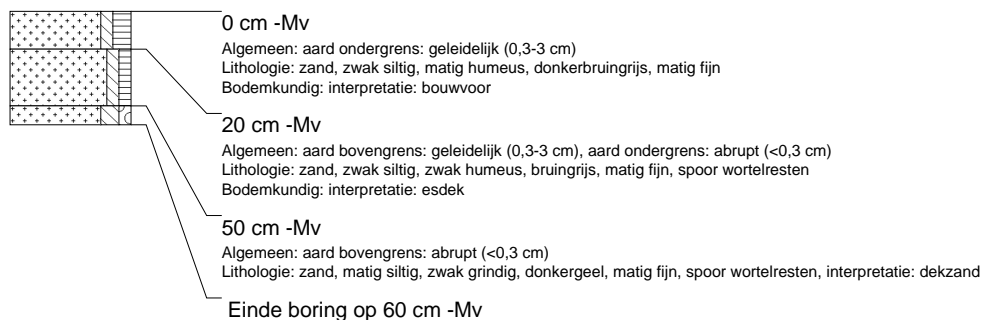
boring: MDMAK-1

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

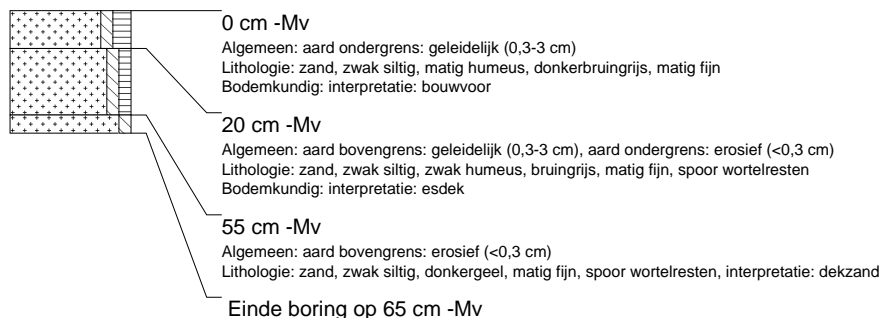
boring: MDMAK-2

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDMAK-3

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDMAK-4

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDMAK-5

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDMAK-6

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MDMAK-7

beschrijver: TB, datum: 3-5-2007, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - verkenning, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Drenthe, gemeente: Midden-Drenthe, plaatsnaam: Beilen, opdrachtgever: Aveco de Bondt, uitvoerder: RAAP Noord

